

Geografische oorsprong ondersoorten Westerse honingbij in beeld

Kees van Heemert

In het decembernummer van het American Bee Journal trof ik een interessante illustratie aan waarop te zien is waar de ondersoorten van onze honingbij *Apis mellifera* oorspronkelijk vandaan komen. De illustratie geeft met kleuren de verspreiding van 30 ondersoorten over West-Europa, Eurazië en Afrika weer.

Ongeveer 10.000 jaar geleden, aan het einde van de laatste ijstijd, trokken de bijenvolken met de eerste landbouwers vanaf de Middellandse Zee mee naar het noorden. Door geografische begrenzingsen en natuurlijke barrières zoals bergen, ontstonden bij het terugtrekken van de ijskap die over Europa lag verschillende ecologische zones. Als gevolg hiervan konden zich verschillende ondersoorten ontwikke-

len. Zo ontstonden de carnica's op de Balkan, ligustica's in Italië en de donkere bij *Apis mellifera mellifera* in Midden- en Noord-Europa als jongste groep. Halverwege de 19^e eeuw begon het reizen met volken. De vermenging van de donkere bij met andere ondersoorten was niet meer tegen te houden. Voor Nederland wordt geschat dat er momenteel ongeveer 4% procent donkere (mellifera) bijen zijn, 24% bastaard (gedeeltelijk mellifera), 37% carnica, 34% buckfast en 1% overig.

Voor bijenhouders die voor ontwikkelingswerk in Afrika komen is het belangrijk om te weten met welke ondersoorten ze te maken krijgen en dat is goed op deze kaart te zien. ●

Apis Mellifera

SUB SP

 <i>Apis mellifera adami</i>	 <i>Apis mellifera intermissa</i>	 <i>Apis mellifera remipes</i>
 <i>Apis mellifera adansonii</i>	 <i>Apis mellifera jemenitica</i>	 <i>Apis mellifera ruttneri</i>
 <i>Apis mellifera anatoliaca</i>	 <i>Apis mellifera lamarckii</i>	 <i>Apis mellifera sahariensis</i>
 <i>Apis mellifera bandasii</i>	 <i>Apis mellifera ligustica</i>	 <i>Apis mellifera scutelata</i>
 <i>Apis mellifera capensis</i>	 <i>Apis mellifera litorea</i>	 <i>Apis mellifera siciliana</i>
 <i>Apis mellifera carnica</i>	 <i>Apis mellifera macedonica</i>	 <i>Apis mellifera sossimai</i>
 <i>Apis mellifera caucasica</i>	 <i>Apis mellifera meda</i>	 <i>Apis mellifera syriaca</i>
 <i>Apis mellifera cecropia</i>	 <i>Apis mellifera mellifera</i>	 <i>Apis mellifera taurica</i>
 <i>Apis mellifera cypria</i>	 <i>Apis mellifera monticola</i>	 <i>Apis mellifera unicolor</i>
	 <i>Apis mellifera pomenella</i>	 <i>Apis mellifera woyigambella</i>

Blomstedt, W., 2015. Mapping the Apis species. American Bee Journal 155(12):1305-1309.

